ingen Lighed tilbage, naar der er et andet Princip for den politiske Repræsentation tilstede. Naar man har et Glas med Vand, bliver det ikke mere til et Glas Vand, saasnart man kommer kun een eneste Draabe Olie deri; det bliver da et Glas, hvori der er Vand, men ikke et Glas Vand, og saaledes gaaer det ogsaa med Ligheden. Gjør den mindste Indskrænkning deri, saa have De tilintetgjort den i sit Princip. Dette lille Land har ikke nogen Bethydning ved sin Styrke og sin Kraft, men det kan have en Bethydning som det Sted, hvori Aarhundredets største Sandhed opbevares og benyttes uden Fare og uden Brud, og det har været Tilfældet her i Danmark. Det er det eneste Land i Europa, hvor Ligheden er kommen til et saadant Gjennembrud uden at føre til nogen Skade. Man har anført som en af Grundene, hvorfor man skulde betræde denne ulykkelige Vei, at der var Noget, man kaldte Kosternes Absolutisme, og fra den anden Side har man sagt, at Repræsentationen var ikke saa god, som den burde være. Ved Kosternes Absolutisme har man dog uden Tvivl meent Bondealmuen, men Ingen har endnu kunnet bevise, at den enten har misbrugt sin Ret eller har kunnet misbruge den, eftersom dens Tilstedeværelse i Repræsentationen altid har været i temmelig stor Minoritet, og der er Intet, som i den Grad beviser, paa hvor stor Usandhed man har bygget, da man af disse Grunde søgte at komme til en anden Forfatning. Nu, da denne Almue paa det Alvorligste har været kaldet til at være om, hvad det ærede Medlem her ligeoverfor (Berg) kalder dens moralske Ret, men som jeg siger er dens juridiske Ret og dens europæiske bestemte Berettigelse, nu har den ikke kunnet skaffe de Kræfter tilveie, som behøves for at forsvare den, men heri ligger Beviset for, at den ikke har kunnet. (En Stemme: Den har ikke villet!) Saa er dens Villie i høi Grad indskrænket, eftersom Mange her efterhaanden have gjentaget, at, dersom der ikke havde været to Forfatninger her i Landet og et Rigsraad, der bragte os til at gaae den Vei, vi gaae, havde vi holdt paa den Forfatning, vi havde. Man siger: Ja, men Rigsraadet var der nu engang, men saa siger jeg: Det kommer ikke an paa det Factiske, men det Retlige. Enhver vil indrømme mig, at, hvad man end kunde have Ret til at gjøre ved Kongerigets Grundlov, kan man kun forandre den ad grundlovmæssig Vei (En Stemme: Der var to Forfatninger!). Jeg beder om Forladelse; var der to Forfatninger i Kongeriget paa engang, saa var derved Grundloven forandret. Den Tvang, som ligger i at løse den Opgave med de to Forfatninger, og den Berettigelse, som søges dertil, har allerede forandret Grundloven. Vi kunne ikke anerkjende dette Rigsraad eller slippe bort fra det uden en langvarig Forhandling og uden at bøie os efter dets Villie. Der var da allerede i Virkeligheden skeet en Forandring i Forfatningen ved en Kjendsgjerning, som man paastaaer havde lovlig Berettigelse, men om hvilken jeg, efter hvad jeg har sagt, ikke kan komme til samme Erkjendelse.

Hall: Det ærede Medlem, der nu satte sig, synes at ville fremstille sig som en Marthyr for Indskrænkning i Talefriheden. Det forekommer mig, at han har en overordentlig ringe Grund til at fremstille sig som en saadan, men det kunde være mere tvivlsomt, om man ikke vilde udsætte sig for at gjøre Medlemmerne her til Marthyrer ved at forlange, at de skulde have deres Opmærksomhed stadigt henvendt paa, hvad der siges efter det Foredrag, som det ærede Medlem nu har holdt. Jeg er maaskee Den, som efter Omstændighederne havde lettest ved at følge nogenlunde med dette Foredrag, men, uagtet det er min Overbeviisning, at det var fuldkommen forkeert og urigtigt fra Først til Sidst i alle dets Hovedpunkter, kan det ikke falde mig ind at ville her nu gaae ind paa Forhandling af en Sag, som er forhandlet gjennem en heel Række Sessioner af Rigsdagen og Rigsraadet. Troer det ærede Medlem, at det er muligt at give en rigtig Fremstilling af en Sag ved at oplæse, om det endog gaaer i timeviis, Uddrag af Tidenden, hvoraf man, hvis der derved skulde naaes en fyldig Indsigt i, hvad der er skeet, maatte oplæse dagviis? Og dette kan han vel vide er et Arbeide, som jeg ikke vil paatage mig. Men jeg vil ganske trøstigt henvise alle de ærede Medlemmer, der ikke